

Markéta Šichtařová: Stropování cen elektřiny je hodně špatný nápad

24 ac24.cz/blog/marketa-sichtarova-stropovani-cen-elektriny-je-hodne-spatny-napad

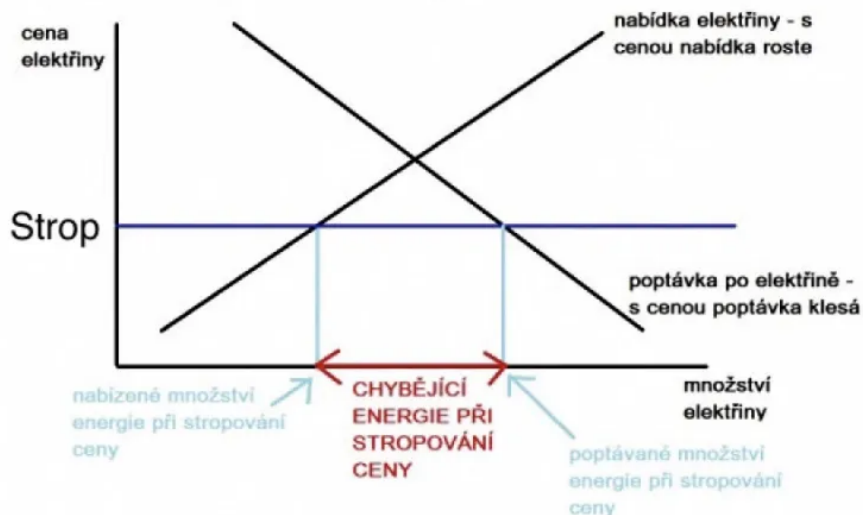
By Redakce

29. 8. 2022

Celý finanční trh minimálně v Evropě je nyní absolutně posednutý tím stejným, čím je (velmi logicky) posednutá i veřejnost: Totiž cenami energií. Elektřina na příští rok se dnes v Německu poprvé obchoduje za 1000 EUR.

Schematický Markétin náčrtek, co se stane při stropování cen elektřiny

Tedy za nový rekord. Z toho logicky plyne, že také na pražské energetické burze PXE musí být cena podobná – i tam cena české elektřiny v základním zatížení s dodávkou na následující rok CAL-23 dnes dopoledne překonala hranici 1000 EUR/MWh.

Základní a často zmiňovaná otázka zní: „*Jak může být elektřina nedostatková, když jí vyrobíme víc, než spotřebujeme?*“ Případně slycháme námitku: „*Když chtějí Němci elektřinu z drahého plynu, je to jejich problém, my přeci máme jaderné elektrárny, jejichž výrobní náklady se moc nezměnily, tak proč nemůžeme spotřebovávat elektřinu za stále stejnou cenu a na německé burze jen prodávat naše přebytky?*“ A do třetice často slyšíme (a to i mezi politiky!) výzvu: „*Odejďme z německé energetické burzy a mějme elektřinu za naše ceny!*“

Tyto otázky, námitky a výzvy vycházejí z naprostého nepochopení toho, jak energetický trh funguje. Je to asi takové, jako kdyby se v jednom okrese rozvodnila řeka a v druhém okrese by obyvatelé říkali: „*Uzavřeme před vodou hranice, ať je to problém jen těch na horním toku řeky!*“

Takže jak to je: Zaprvé trh s elektřinou je komplikovaný tím, že se na něm obchoduje s mnoha kontrakty – nesleduje se jen jedna cena, ale mnoho cen. Důvod je prostý. Elektřinu na rozdíl od jiných komodit nelze skladovat. Máme tedy vedle sebe větší množství různých typů

dodávek, konkrétně spotové (okamžité) dodávky a termínové kontrakty. Navíc se rozlišuje tzv. Base load (energie nabízená po celý den) a Peak load (energie nabízená v denní špičce). Dále se ještě rozlišuje hodinová a bloková cena. V případě hodinové dodávky se obchoduje konstantní výstup energie po dobu jedné hodiny. V případě blokové ceny se jedná o několik hodin dodávek. Mluvíme-li tedy o kontraktu CAL-23, mluvíme tím o ceně roční dodávky pro rok 2023.

A teď to klíčové: energie se v současnosti obchoduje mezinárodně. To znamená, že faktory, které ovlivňují například německý trh, nepřímo ovlivňují i český trh a české faktory zase ovlivňují třeba slovenský trh. Důvodem je to, že podobně jako v našem příkladu rozvodněné řeky zboží teče z míst, kde je ho hodně (a je tedy levné), do oblastí, kde je ho málo (a je tedy drahé). Ceny jsou tak mezinárodně korelované a tón celému regionu udává obvykle jedna burza. V případě střední Evropy to je německá EEX. Pražská burza je vlastně jen její satelit, který nezaznamenává dramaticky odlišné ceny. Pokud bychom odešli z německé burzy, vůbec bychom si nepomohli; v podstatě bychom jen ztratili možnost s našimi přebytky obchodovat.

Odejít z jakékoliv burzy prostě neznamená odpojení od evropské elektrické sítě. Ta síť existovala ještě před existencí burzy a bude existovat, i pokud z nějakého amatérského politického rozhodnutí z burzy odejdeme. A napětí se v ní dál bude vyrovnávat. A kolísání napětí je způsobeno obnovitelnými zdroji, které jsou vysoce nestabilní. Pokud se tedy Němci rozhodnou připravit se o zdroje stabilní energie a kolísavost napětí v přenosové soustavě vyrovnávat plynovými elektrárnami, není to problém jen Němců, je to z pohledu průtoku „zboží“ a ceny problém i náš, protože přenosová soustava se chová, jako bychom byli další spolkovou republikou.

Veřejnost nyní řve po stropování cen. To je ale jenom další nepochopení fungování energetického trhu. Pokud uvalíme na cenu strop, producenti za uměle sníženou cenu budou schopni nabídnout nižší množství energie, než kolik jí spotřebitelé za uměle sníženou

cenu budou poptávat – a energie bude FYZICKY chybět. A bude se dost možná v extrémním případě i vypínat. Stropování rovná se nedostatek energie. Tohle je nutné říci. Je to druhá strana téže mince. Uvalíme-li strop – máme problém ještě větší, než pokud necháme ceny přirozeně vysoko.

Markéta Šichtařová

Scott Ritter: „Kdyby nebylo expanze NATO, nebyl by konflikt na Ukrajině“ (1. část)

„Co když...“ Daniel Landa posílá silné poselství, které mnozí nevidí

Kanadský kamioňák poslal vzkaz Trudeauovi a vyjasnil mu, jak se věci mají
